

UNIwersytet GDAŃSKI
Wydział Filologiczny
Kierunek: **Etnofilologia kaszubska**

INFORMACJE OGÓLNE
O PROGRAMIE KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku: Etnofilologia kaszubska
specjalność nauczycielska lub studia bez specjalności.

Dziedziny i dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty uczenia się:

Studia na kierunku Etnofilologia kaszubska zakładają realizację efektów uczenia się w dyscyplinach: językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii oraz historia, z których językoznawstwo jest dyscypliną wiodącą..

PROCENTOWY UDZIAŁ DYSCYPLIN

Lp.	Dyscypliny, do których odnoszą się zakładane efekty uczenia się	Udział procentowy
1.	Językoznawstwo	55%
2.	Literaturoznawstwo	20%
3.	Nauki o kulturze i religii	15%
4.	Historia	10%
SUMA		100 %

Poziom kształcenia:

Kierunek Etnofilologia kaszubska jest realizowany na studiach pierwszego stopnia.

Forma studiów:

Kierunek Etnofilologia kaszubska jest realizowany w formie studiów stacjonarnych.

Liczba semestrów i punktów ECTS:

Studia na kierunku Etnofilologia kaszubska trwają 6 semestrów. W celu uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia program kształcenia przewiduje uzyskanie 180 punktów ECTS.

Profil kształcenia:

Studia na kierunku Etnofilologia kaszubska mają **profil praktyczny**. Utworzenie kierunku jest związane z potrzebami środowiska kaszubsko-pomorskiego zgłaszającego od lat pod adresem uczelni oczekiwanie uruchomienia kształcenia nauczycieli języka kaszubskiego oraz specjalistów w zakresie animacji kulturowej i medialnej, potrafiących pracować w środowisku kaszubskim, a więc legitymujących się biegłą znajomością języka kaszubskiego. Profil praktyczny kształcenia służy zdobywaniu umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy w placówkach oświatowych i kulturalnych, w mediach kaszubskich czy też instytucjach związanych z promocją regionu; tym samym ponad 50% ogólnej liczby punktów ECTS określonych w programie studiów służy zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Kierunek ściśle współpracuje ze środowiskiem zewnętrznym, głównymi interesariuszami zewnętrznymi kierunku są: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie (trzymające pieczę nad nauczaniem języka kaszubskiego w szkołach), Kaszubski Uniwersytet Ludowy w Wieżycy, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, Radio Kaszëbë. Kierunek od r. 2015 otrzymuje wsparcie finansowe w postaci dotacji z MSWiA na podstawie wniosku na realizację zadania mającego na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych

oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego (na rok kalendarzowy) – zadanie „Etnofilologia kaszubska”.

Kształcenie w specjalności nauczycielskiej przygotowuje do nauczania dwóch przedmiotów: pierwszy: język kaszubski i drugi: język polski (pod warunkiem, że absolwent kontynuuje naukę na studiach drugiego stopnia na tym samym kierunku), a drugi wariant studiów (studia bez specjalności) – równoważny w liczbie punktów ECTS modułowi dydaktycznemu – pozwala studentowi Etnofilologii kaszubskiej osiągnąć kierunkowe efekty uczenia się i posiadać wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pożądane w zawodach wykonywanych w różnych instytucjach kultury i promocji regionu.

Tytuł zawodowy absolwenta:

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku Etnofilologia kaszubska uzyskuje tytuł zawodowy licencjata. Uzyskanie tego tytułu jest równoznaczne z uzyskaniem potwierdzającego to dyplomu; w szczególności oznacza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się założonych dla kierunku oraz pozwala kontynuować studia na poziomie magisterskim na wybranym uniwersytecie w Polsce lub w innych krajach europejskich. Absolwent studiów będzie specjalistą w zakresie praktycznej znajomości języka kaszubskiego. Absolwent studiów specjalności nauczycielskiej będzie posiadał kompetencje do wykonywania zawodu nauczyciela, jednak warunkiem otrzymania kwalifikacji do wykonywania zawodu nauczyciela jest ukończenie kształcenia kierunkowego na obu stopniach.

Po ukończeniu studiów licencjackich na kierunku Etnofilologia kaszubska absolwent będzie mógł kontynuować naukę na studiach II stopnia na UG na kierunkach filologicznych lub Kulturoznawstwie, na Wydziale Nauk Społecznych na kierunkach Socjologia, Politologia oraz na Wydziale Historycznym na kierunkach Historia i Etnologia oraz na innych uczelniach. W każdym z powyższych przypadków będzie miał możliwość poszerzenia swojej wiedzy teoretycznej i zawodowej, w tym także wiedzy o kulturze regionu.

Ogólne cele kształcenia, w tym określenie możliwości zatrudnienia absolwentów oraz kontynuacji ich kształcenia:

Głównym celem kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska jest uzyskanie rozbudowanych kompetencji w obszarze językoznawstwa, literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznej znajomości języka kaszubskiego, znajomości literatury i kultury kaszubskiej na tle polszczyzny, a także w wyodrębnionych zakresach wiedzy i umiejętności z innych dziedzin związanych z pracą w instytucjach oświatowych i kulturalnych:

1. w zakresie kompetencji językoznawczych: a) zaawansowana znajomość języka kaszubskiego w mowie i w piśmie; b) obszar zagadnień z gramatyki, historii i kultury języka polskiego i kaszubskiego i wiedzy o komunikacji językowej, a także teoretycznej problematyki językoznawczej umożliwiającej pogłębione studia filologiczne;
2. w zakresie kompetencji historycznoliterackich: obszar zagadnień z historii literatury kaszubskiej i polskiej, obejmujący czasy dawne i zagadnienia literatury najnowszej;
3. w zakresie kompetencji teoretycznoliterackich: obszar podstawowych zagadnień metodologicznych badań literaturoznawczych dotyczący analizy i interpretacji tekstów literackich i tekstów kultury.
4. w zakresie kompetencji kulturoznawczych: obszar zagadnień z historii kultury kaszubskiej ze szczególnym uwzględnieniem tła słowiańszczyzny zachodniej (polski obszar kulturowy) oraz podstawowych zagadnień metodologicznych badań międzykulturowych i wielokulturowych (ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości).
- 5a. Kształcenie w zakresie specjalności nauczycielskiej pozwoli absolwentowi zdobyć wymagane kompetencje przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, jednak uzyskanie kwalifikacji zawodowych będzie możliwe tylko wówczas, gdy absolwent tych studiów podejmie kształcenie na drugim stopniu Etnofilologii kaszubskiej na tej uczelni, która takie studia będzie prowadzić.
- 5b. Kształcenie z uwzględnieniem modułu fakultatywnego (bez wymagania konkretnej specjalności) związane jest ze zdobyciem poszerzonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie funkcjonowania instytucji kultury i współczesnych mediów, mechanizmów animowania i organizowania aktywności kulturalnej mieszkańców regionu; realizację modułu umożliwia ścisła współpraca z interesariuszami zewnętrznymi kierunku (gwarancja organizacji indywidualnego toku studiów studenta, wykorzystanie potencjału edukacyjnego Wydziału, organizacja powiązanych ściśle z

zdobywaniem wiedzy na UG sześciomiesięcznych efektywnych praktyk w siedzibie/ siedzibach interesariuszy zewnętrznych).

Absolwent kierunku Etnofilologia kaszubska na stopniu pierwszym jest specjalistą w zakresie językoznawstwa i literatury z uwzględnieniem komunikacji międzykulturowej. Jest przygotowany do kontynuowania nauki na drugim stopniu studiów na wybranym uniwersytecie w Polsce lub w innych krajach Europejskiego Obszaru Kształcenia lub do podjęcia pracy w instytucjach oświatowych (nauczyciela języka kaszubskiego, nauczyciela polskiego w szkole podstawowej po uzyskaniu pełnych kwalifikacji nauczycielskich na studiach II stopnia), kulturalnych (animator lub menedżer kultury w publicznych i prywatnych instytucjach związanych z kulturą), w regionalnych mediach i wydawnictwach w szczególności w roli redaktora w wydawnictwach publicznych lub naukowych, dziennikarza w lokalnych mediach tradycyjnych i internetowych. Wysokie kompetencje językowe pozwalają absolwentowi Etnofilologii kaszubskiej na wybór pracy spośród szerokiego wachlarza zawodów związanych z szeroko rozumianą komunikacją społeczną.

Związek z *Misją* Uniwersytetu Gdańskiego i jego *Strategią Rozwoju*:

Kierunek Etnofilologia kaszubska doskonale wpisuje się w *Misję* Uniwersytetu Gdańskiego. Głównym zadaniem tego kierunku jest kształcenie specjalistów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje językowe niezbędne w życiu gospodarczym, naukowym, społecznym i kulturalnym Pomorza. Rozkwit kaszubszczyzny w szkole, w kościele spowodował naturalny wzrost zainteresowania językiem i kulturą Kaszub na Pomorzu w różnych instytucjach kulturalnych i państwowych. Coraz wyraźniejszy staje się więc nie tylko brak nauczycieli, ale i profesjonalistów z odpowiednim wykształceniem uniwersyteckim w dziedzinie kulturalnej, medialnej, promocyjno-reklamowej, w urzędach (język pomocniczy w trzech gminach województwa pomorskiego), dotyczy to w dużym stopniu kompetencji językowych.

W *Strategii* Uniwersytetu Gdańskiego (do 2020 r.) jest zapis: „Ścisła współpraca Uniwersytetu z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza będzie zorientowana na obopólne korzyści w wymiarze intelektualnym, kulturowym, gospodarczym i społecznym. Uniwersytet, stając się ośrodkiem integrującym interdyscyplinarną działalność naukowo-badawczą, będzie służył regionowi swoim kapitałem intelektualnym i zasobami badawczymi. Będzie dbał o rozwój i promowanie nauki wśród mieszkańców Pomorza. Włączy się w inicjatywy prowadzące do uczynienia z Pomorza jednego z wiodących w kraju regionów pod względem innowacyjności. Będzie kształtował swą ofertę edukacyjną pod kątem regionalnego rynku pracy i potrzeb instytucji Pomorza”. Uruchomienie kierunku Etnofilologia kaszubska pozwala zatem wypełnić zobowiązanie przyjęte w *Misji*.

Oprócz oczywistych korzyści praktycznych uruchomienie kierunku stymuluje rozwój interdyscyplinarnej wiedzy o Kaszubach, dotyczy to również rozwijania badań naukowych nad dziedzictwem oraz współczesnym obliczem kulturowym regionu. Nie można zapominać, że Kaszuby są specyficznym regionem nie tylko w skali Polski, ale i całego basenu Morza Bałtyckiego. Region ten, rozwijane tu pomysły edukacyjne i rozwiązania instytucjonalne mogą być źródłem inspiracji dla innych społeczności mniejszościowych w Polsce oraz w krajach ościennych.

Informacja o strukturze programu studiów:

Program kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska poza *Informacjami ogólnymi* obejmuje:

- Opis zakładanych efektów uczenia się, czyli zestawienie efektów kierunkowych z odniesieniem do charakterystyk ogólnych i charakterystyk szczegółowych oraz z przypisanymi do efektów przedmiotami;
- Plan studiów (tabelaryczne wyszczególnienie przedmiotów z podziałem na semestry);
- Opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania zakładanych efektów uczenia się, na który składa się komplet sylabusów przedmiotów realizowanych na kierunku wraz z szczegółowymi informacjami o sposobach i formach realizacji zajęć, sposobach i formach ich zaliczenia oraz sposobach weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia:

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są zróżnicowane, a ponadto ściśle powiązane zarówno ze specyfiką studiów na Etnofilologii kaszubskiej, jak i zakresem specjalności. Nadrzędnym sposobem

oceny osiągnięć studenta na kierunku Etnofilologia kaszubska są egzaminy i zaliczenia z oceną, a zwieńczeniem procesu dydaktycznego jest praca dyplomowa oraz ustny egzamin dyplomowy. Praca dyplomowa pisana jest po kaszubsku, egzamin odbywa się po polsku i po kaszubsku. Sposoby oceniania, skala ocen, zasady zaliczania poszczególnych przedmiotów są zgodne z Regulaminem Studiów UG (tekst ujednoczony z dnia 27 kwietnia 2017 r.). Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wymaganej w toku studiów liczby punktów ECTS i przedłożenie pracy dyplomowej. Komisja sporządza protokół z egzaminu dyplomowego, w którym zapisane są pytania egzaminacyjne, oceny z odpowiedzi oraz z pracy. Pozytywna ocena na dyplomie oznacza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się założonych dla kierunku.

Ważnym elementem sprawdzania zakładanych efektów uczenia się na kierunku Etnofilologia kaszubska jest systematyczna weryfikacja efektów uczenia się na każdym przedmiocie, do najczęściej stosowanych prac kontrolnych należą: 1) prace pisemne: analizy i interpretacje, recenzje, rozprawki, analizy porównawcze, kolokwia, projekty dotyczące wybranych problemów literaturoznawczych, językoznawczych, kulturowych, testy sprawdzające znajomość lektur, dziennik praktyk; 2) prace ustne: referaty i prezentacje, recytacje i wystąpienia retoryczne, etiudy dramatyczne, aktywność na zajęciach; 3) prace praktyczne: prezentacje multimedialne, prowadzenie lekcji wg własnego scenariusza lekcji, przygotowanie uroczystości szkolnych, zaplanowanie i przeprowadzenie wycieczki szkolnej, przygotowanie zajęć edukacyjnych (kaszubistycznych) w siedzibie interesariusza zewnętrznego, prace edytorskie i/lub dziennikarskie. Zakłada się, że studenci Etnofilologii kaszubskiej w toku studiów oraz we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi muszą przygotować min. jeden projekt grupowy. Program kształcenia wymaga zaliczenia praktyk.

Szczegółowe informacje na temat sposobu i kryteriów oceny i weryfikacji efektów uczenia się znajdują się w sylabusach do poszczególnych przedmiotów.

Warunki zapewnienia realizacji programu studiów przez osoby z niepełnosprawnością.

Budynki Wydziału Filologicznego wyposażone są w podjazdy i windy, umożliwiające swobodne przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnością po całym gmachu. W budynkach znajdują się także toalety przystosowane do potrzeb studentów korzystających z wózków inwalidzkich. Sale oraz gabinety oznaczone są w alfabecie Braille'a, pozbawione progów oraz innych przeszkód dla wózków inwalidzkich oraz studentów z niesprawnością ruchową. Biblioteka Główna dysponuje powiększalnikiem dla osób słabowidzących. Ponadto studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z indywidualnego toku studiów (dostosowanego do ich potrzeb), a także tutorskiego wsparcia pracowników wydziału.

Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje) kandydata:

Na stacjonarne studia I stopnia kierunku Etnofilologia kaszubska obowiązuje konkurs świadectw dojrzałości. Pod uwagę brane są następujące przedmioty: język polski (mnożnik przedmiotu 0,5), język obcy (mnożnik przedmiotu 0,2) jeden przedmiot do wyboru spośród: język kaszubski, historia, WOS, historia sztuki, filozofia, matematyka, geografia, fizyka/ fizyka i astronomia, biologia, drugi język obcy (mnożnik przedmiotu 0,3).

1. Znajomość języka kaszubskiego nie jest wymagana.
2. Wynik egzaminu mnoży się przez mnożnik przedmiotu. Wynik egzaminu na poziomie rozszerzonym mnoży się przez mnożnik przedmiotu oraz dodatkowo przez współczynnik 1,5. Jeżeli kandydat nie zdał danego przedmiotu na egzaminie maturalnym to uzyskuje zero punktów za ten przedmiot.
3. Za egzamin dojrzałości z języka kaszubskiego przy punktacji powyżej 70% kandydat otrzymuje dodatkowo 10 pkt.
4. Laureaci Dyktanda Kaszubskiego otrzymują dodatkowo 10 pkt.
5. Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego zostaną przyjęci trzej laureaci Konkursu Wiedzy o Pomorzu organizowanego przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.
6. § 5 Uchwały Senatu określa szczegółowe zasady klasyfikacji ocen kandydatów z maturą międzynarodową IB (ust. 1 i 2), maturą europejską EB (ust. 3), kandydatów klas dwujęzycznych (ust. 4) oraz z nową maturą 2002 (ust. 5). Szczegółowe zasady klasyfikacji ocen kandydatów ze starą maturą określa § 6 Uchwały Senatu.

Informacja na temat praktyk zawodowych:

Program kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska (profil praktyczny) zarówno studiów nauczycielskich, jak i studiów bez specjalności wymaga odbycia praktyk. Praktyki nauczycielskie – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, Dz.U. 2019 poz. 1450 obejmują 30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych i 120 godzin praktyki dydaktycznej dla języka kaszubskiego. łącznie 9 ECTS, a praktyki w instytucjach kultury trwają 6 miesięcy (20 ECTS). Praktyki odbywają się równolegle z realizacją zajęć w uczelni z uwzględnieniem praktyki ciągłej w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych na uczelni. Zaliczenia praktyki dokonuje kierownik praktyki na podstawie sprawozdania z praktyki oraz pozytywnej opinii z miejsca odbycia praktyki (opisowej oceny), poświadczonej podpisem/stemplem dyrektora szkoły lub instytucji przyjmującej na praktykę lub osoby przez niego upoważnionej. Specjalność nauczycielską wieńczy egzamin ze specjalności, który obejmuje swoim zakresem treści kształcenia wszystkich przedmiotów z modułu dydaktycznego (z praktyką włącznie), moduł bez specjalności wymaga zaliczenia projektu z wybranego przez studenta profilu kaszubologicznego.

Realizacja całego modułu kształcenia w zakresie przygotowania dydaktycznego wymaga odrębnych przedmiotów i organizacji praktyk śródrocznych i ciągłych (wrzesień/październik) oraz ścisłej współpracy opiekuna praktyk z ramienia UG z nauczycielami w szkołach, w tym zakresie Rada programowa kierunku współpracuje z Biurem ds. Edukacji oraz Komisją Oświaty przy Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim, z Instytutem Kaszubskim, z Konsultantem ds. Edukacji Regionalnej w Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku. Od lat istnieją ustalenia dotyczące trybu odbywania studenckich praktyk nauczycielskich między UG a szkołami w Wejherowie, Redzie, Rumi, Kartuzach, Miszewie, Mojuszu, Bytowie itd. (pomocne w ustaleniu szkół z językiem kaszubskim w ofercie edukacyjnej jest Biuro ds. Edukacji ZKP), kolejne porozumienia zawierane są na bieżąco. Organizacja praktyk psychologiczno-pedagogicznych, które powinny uwzględnić aspekty poznania środowiska miejskiego i wiejskiego oraz specyfiki relacji nauczyciel-uczeń i uczeń-uczeń w grupach łączonych. Praktyka dydaktyczna w początkowym okresie nauki odbywa się w grupie (hospitacja lekcji, poznanie warsztatu nauczyciela, metod pracy, zasad organizacji procesu dydaktycznego itp.), ale potem efektywność kształcenia wymaga zdecydowanej indywidualizacji pracy (jeden nauczyciel na dwóch studentów, min. jedna hospitacja zewnętrzna).

Interesariusze zewnętrzni dla kierunku Etnofilologia kaszubska umożliwiają studentom realizującym program studiów bez specjalności odbycie praktyk (6 miesięcy) w swoich siedzibach, możliwy jest też wybór innej instytucji oświatowo-kulturalnej i/lub samorządowej w zależności od indywidualnego programu studiów studenta. Głównymi interesariuszami zewnętrznymi dla Etnofilologii kaszubskiej są: MPiMKP w Wejherowie, KUL w Wieżycy, Radio Kaszëbë. Ustalenia dotyczące praktyk studenckich zostały opracowane z nadto z redakcją miesięcznika „Pomerania”.

Niebagatelne znaczenie dla kształtowania zainteresowań naukowych i pasji badawczych studentów Etnofilologii kaszubskiej ma osobisty kontakt z pracownikami nauki skupionymi wokół ww. placówek kulturalnych, muzealnych i organizacji społecznych. Interesariusze wspierają dodatkowo działalność dydaktyczną na kierunku Etnofilologia kaszubska, ułatwiając udział w konferencjach metodycznych (współorganizowanych przez Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej), kolportując podręczniki do nauki języka kaszubskiego na różnych etapach kształcenia szkolnego, wydawnictwa kaszubskojęzyczne, słowniki.

Zasoby kadrowe:

Co najmniej 50% godzin zajęć na kierunku Etnofilologia kaszubska prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w UG jako podstawowym miejscu pracy (zob. niżej). Aspekt kształcenia filologicznego wymaga osadzenia języka kaszubskiego w kontekstach różnych dziedzin nauk uniwersyteckich (językoznawstwo, literaturoznawstwo, historia, wiedza o kulturze, etnologia, antropologia) – w tych dziedzinach zajęcia powierzono pracownikom naukowym nie tylko z Wydziału Filologicznego, ale i z innych Wydziałów UG (Wydział Historyczny, Wydział Nauk Społecznych); trzon kadry dydaktycznej tworzą językoznawcy.

dr hab. Marek Cybulski, prof. UG – językoznawca i kaszubolog; *Rząd czasowników w kaszubszczyźnie*, Gdańsk–Rumia 2001, ss. 201; autor rozprawy habilitacyjnej pt. *Problematyka morfologiczna w procesie kodyfikacji kaszubszczyzny na przykładzie samogłoskowych alternacji*

jakościowych przed końcówką zerową rzeczowników (2009); członek Rady Języka kaszubskiego, przewodniczący komisji ds. orzekania o stopniu znajomości języka kaszubskiego na potrzeby nauczania.

dr Hanna Makurat – adiunkt w IFP, językoznawca, tłumaczka, poetka, autorka rozprawy *Interferencjowé przejinaczi w gódce bilingwalny społëznë Kaszub* (pol. Procesy interferencyjne w mowie bilingwalnej społeczności Kaszub), która powstała na podstawie pierwszej w historii pracy doktorskiej napisanej po kaszubsku, oprac. podręcznik *Gramatika kaszëbszczégò jãzëka* (2016); *Problemy przekładu na język zdominowany. Obcość w tłumaczeniu rozpatrywana w kontekście nierównej pozycji języka wyjściowego i docelowego. Na przykładzie translacji dzieł literatur słowiańskich na język kaszubski* (2019).

dr Justyna Pomierska – adiunkt w IFP, językoznawca, folklorystka, paremiolożka, dydaktyk języka polskiego i kaszubskiego, kierownik Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej w IFP, autor programu i kierownik studiów podyplomowych Nauczanie języka kaszubskiego, dysertacja doktorska *Przysłowia kaszubskie. Studium z paremiografii i paremiologii* (wyd. Instytut Kaszubski 2013); współaut. z Dušan-Vladislav Paždžerski, Jerzi Tréder, *Jazëk kaszëbsczi*, tł. D. Majkòwsczi, Kaszëbskò-Pòmòrsczé Zrzeszenie, IK, Gduńsk 2015.

Inne zajęcia na kierunku prowadzą m.in. prof. dr hab. C. Obracht-Prondzyński (socjologia, historia), prof. dr hab. T. Linkner (literaturoznawstwo), dr hab. A. Kwaśniewska (etnologia), dr hab. Dušan-Vladislav Paždžerski (slawistyka), dr hab. L. Warda-Radys, dr Ewa Badyda (językoznawstwo), dr E. Andrzejewska (glottodydaktyka), dr M. Pomirska (literaturoznawstwo), dr T. Rembalski (historia) oraz pracownicy zewnętrzni, m.in. D. Pioch (przewodniczącą RJK, nauczyciel, metodyk, członek zespołu ds. matury), dr D. Majkowski (redaktor, dziennikarz) i R. Drzeżdżon (pisarz, lektor języka kaszubskiego, MPiMKP), T. Fopke (muzyk, autor piosenek dla dzieci i wierszy, doświadczony w prowadzeniu zespołów śpiewających, MPiMKP), G. Schramke (nauczyciel, pisarz i tłumacz).

Wykaz osób prowadzących zajęcia stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

Działalność naukowa lub naukowo-badawcza:

Choć na profilu praktycznym nie jest to wymagane, niektóre zajęcia dydaktyczne na kierunku Etnofilologia kaszubska odbywają się na podstawie badań naukowych prowadzonych w jednostce (w dziedzinie językoznawstwa i literaturoznawstwa, a także historii, socjologii, antropologii, etnologii). Większa część zajęć jest prowadzona w oparciu o doświadczenie zawodowe (nauczycielskie, redakcyjne, edytorskie) pracowników UG i współpracujących z uczelnią pracowników zatrudnionych w siedzibach interesariuszy zewnętrznych.

Studenci mają tym samym kontakt z najnowszymi osiągnięciami z zakresu historii literatury, literatury współczesnej i najnowszej, edytorstwa naukowego, teorii literatury i metodologii badań literackich, antropologii literatury oraz z zakresu innych dyscyplin, wykładanych w ramach kierunku.

W Instytucie Filologii Polskiej UG działają studenckie koła naukowe, są wyszczególnione na stronie Instytutu, administrują także własnymi stronami www i profilami w ramach serwisu facebook.

Istotną z punktu widzenia realizacji założeń dydaktyczno-naukowych będzie także współpraca z Klubem Studenckim „Pomorania”, z kołem naukowym Młodych dydaktyków, ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim, stowarzyszeniem naukowym pn. Instytut Kaszubski oraz z kaszubskimi muzeami, w tym głównie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie.

Zasoby materialne – infrastruktura dydaktyczna:

Umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne studenci nabywają nie tylko w budynku UG, ale również podczas zajęć warsztatowych w terenie czy wyjazdów studyjnych organizowanych we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi (zob. p dot. realizacji praktyk).

Wydział Filologiczny, prowadzący kierunek Etnofilologia kaszubska, dysponuje wieloma pomieszczeniami dydaktycznymi, w tym audytoriami, salami wykładowymi, ćwiczeniowymi, laboratoriami językowymi, gabinetami nauczycieli akademickich, w których studenci mogą realizować godziny kontaktowe (odbywać konsultacje z nauczycielami akademickimi oraz zajęcia dydaktyczne, zdawać egzaminy i zdobywać zaliczenia z przedmiotów i modułów wchodzących w skład programu kształcenia).

Instytut Filologii Polskiej UG zapewnia studentom kierunku Etnofilologia kaszubska odpowiednie warunki lokalowe i sprzęt do prowadzenia zajęć. Ma on do swojej dyspozycji 14 sal przeznaczonych do

pracy w grupach ćwiczeniowych (w tym przygotowywana dla specjalności edytorskiej sala z pełnym wyposażeniem, oprogramowaniem i 15 stanowiskami komputerowymi – sprzęt i oprogramowanie są już zakupione), 3 aulami z wyposażeniem (ekrany, rzutniki, nagłośnienie, w tym aula do użytku z innym wydziałem na ponad 200 osób).

Zasoby biblioteczne:

Biblioteka Główna UG, dysponująca księgozbiorem przekraczającym 530 tys. woluminów, zawiera większość specjalistycznej literatury niezbędnej w trakcie studiów filologicznych. W bibliotece można korzystać również z dużego zbioru czasopism liczącego 174 tys. woluminów, wśród których znajdują się wszystkie istotne czasopisma humanistyczne. BUG umożliwia ponadto dostęp do wielu licencjonowanych serwisów elektronicznych, książek i czasopism, w tym renomowanych wydawców, jak Elsevier czy Wiley-Blackwell. Zasoby elektroniczne dostępne są w sieci uniwersyteckiej lub z komputerów domowych poprzez usługę VPN. W zbiorach specjalnych BUG znajduje się spuścizna prof. Andrzeja Bukowskiego, niezwykle bogaty zbiór *cassubianów*.

W Bibliotece Humanistycznej (36 miejsc czytelnicy, 6 stanowisk komputerowych, księgozbiór liczący 81 tys. woluminów i ponad 21 tys. czasopism) od kilku lat systematycznie (środki z dotacji MSWiA oraz darowizny) uzupełniany jest księgozbiór kaszubologiczny na potrzeby kierunku Etnofilologia kaszubska ze szczególnym uwzględnieniem listy lektur obowiązkowych.

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie (interesariusz zewnętrzny) posiada najbogatszy zbiór czasopism pomorskich XIX-XX w., w Dziale Literatury, zwanym popularnie biblioteką, zgromadzono kilkadziesiąt tysięcy woluminów, m.in. szczególnie cenny zbiór dziewiętnastowiecznych prac badaczy niemieckich i słowiańskich, fundamentalnych dla historii badań kaszubszczyzny. Muzeum szczyci się posiadaniem oryginalnych zabytków piśmiennictwa kaszubskiego z XIX i XX wieku, takich jak pierwodruki i kolejne wydania dzieł F. Ceynowy, H. Derdowskiego, A. Majkowskiego, L. Heykego, J. Karnowskiego, A. Labudy, J. Trepczyka, J. Rompskiego i in. Niezwykle cenna jest posiadana przez MPiMK-P biblioteka historyka i niezwykłego Kaszuby prof. Gerarda Labudy (do jesieni 2018 Książnica Labudy), o jej kształcie decydują europejskie i ogólnopolskie uwarunkowania pracy badawczej profesora. Istotny dla dziejów kaszubskiej literatury i historii jest bogaty księgozbiór Tadeusza Bolduana, redaktora i działacza, zaangażowanego w problemy regionalne Pomorza, prof. Hanny Popowskiej-Taborskiej i in.

Opis działań związanych z funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia:

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym działa na podstawie Uchwały Senatu UG nr 76/09, Zarządzenia Rektora UG nr 48/R/10 z dnia 31 maja 2010 w sprawie zasad funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na UG oraz Zarządzenia Rektora UG nr 49/R/10 w sprawie składu Uczelnianego i Wydziałowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zakresu powierzonych im zadań. Jego składową stanowi Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, w którym zasiadają reprezentanci wszystkich jednostek wydziału. Dodatkowym wsparciem dla WZdsZJK jest Wydziałowy Zespół ds. Kształcenia Nauczycieli, którego celem jest troska o wysoką jakość kształcenia na specjalnościach nauczycielskich. W ramach systemu dokonuje się okresowego przeglądu programów studiów i sylabusów, konsultuje się zmiany z interesariuszami zewnętrznymi oraz studentami, a także prowadzi się badania ankietowe zajęć oraz hospitacje zajęć. Badania dotyczące zajęć prowadzone są w formie badań elektronicznych, co gwarantuje studentom anonimowość wypowiedzi. Wyniki zbiorcze ankiet są każdego roku upubliczniane w internecie. Rada Wydziału Filologicznego co roku przyjmuje raport z oceny własnej wydziału. Raport publikowany jest także na stronie internetowej wydziału. Monitorowanie losów absolwentów zajmuje się Biuro Karier UG.

Pieczę nad jakością kształcenia na Etnofilologii kaszubskiej w Instytucie Filologii Polskiej sprawuje Rada Programowa kierunku, przedstawicielem Rady Programowej w Radzie Wydziału jest dr hab. Aneta Lewińska, zastępca dyrektora ds. kształcenia IFP.

Rada programowa kierunku Etnofilologia kaszubska powstała w 2011 r. w IFP w składzie: dr hab. Marek Cybulski prof. UG, dr Małgorzata Klinkosz (do 2018 r.), dr Hanna Makurat, dr Justyna Pomierska (od 7.09.2015 r. kierownik nowo powołanego Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej). W

pracach tego zespołu biorą udział przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych: Lucyna Radziwińska, specjalista ds. oświaty w Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim i Tomasz Fopke, dyrektor MPiMKP w Wejherowie, nadto przedstawiciel studentów (z ostatniego roku studentów Etnofilologii kaszubskiej), a spotkaniom od 2017 r. przewodniczy zastępca dyrektora IFP, dr hab. A. Lewińska. Rada programowa monitoruje wdrażanie programu kształcenia na kierunku Etnofilologia kaszubska, w razie potrzeby wnioskuje o ewentualne modyfikacje programu lub jego elementów do Rady Wydziału Filologicznego (przedstawicielem rady w Radzie Wydziału są Marek Cybulski i Aneta Lewińska).

Sposób uwzględnienia wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów:

Działania Biura Karier UG obejmują stałe monitorowanie zawodowych karier absolwentów wszystkich kierunków funkcjonujących na Uczelni, w tym na kierunku Etnofilologia kaszubska. System monitorowania karier absolwentów działający w UG zakłada także wprowadzanie udoskonaleń i modyfikacji w samym systemie, które to zmiany opierają się przede wszystkim na wynikach analiz przeprowadzanych przez Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej na bieżąco współpracuje z absolwentami kierunku w ramach realizowanych bieżąco zadań.

Sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy

Działania Biura Karier UG obejmują stałe monitorowanie zawodowych karier absolwentów wszystkich kierunków funkcjonujących na Uczelni. Rada programowa Etnofilologii kaszubskiej analizuje program i plan studiów pod kątem zgodności zakładanych efektów uczenia się na kierunku z potrzebami rynku pracy, proponowane rozszerzenie uprawnień nauczycielskich (od 2017) jest tego wynikiem. Pierwsi absolwenci (do 2017 r. dwa roczniki, 14 osób) uczą już języka kaszubskiego w szkole, a reforma systemu nauczania w Polsce, rozszerzając okres nauki w szkole podstawowej o kolejne dwa lata, wymusza kształcenie na poziomie studiów I st. kadr nauczycielskich o wysokich i wszechstronnych kompetencjach językowych i kulturowych. Doświadczenie absolwentów działających obecnie na rynku pracy jest wykorzystywane w ciągłym ulepszaniu programu studiów. Powstanie kierunku Etnofilologia kaszubska jest bezpośrednią reakcją na zapotrzebowanie rynku pracy. Postulaty te były zgłaszane wielokrotnie podczas posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz podczas posiedzeń Sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych. W 2010 r. powstał zespół roboczy, w skład którego weszli przedstawiciele środowisk mniejszościowych, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obecnie: MSWiA). Zespół ten rekomendował powoływanie na uczelniach takiego kierunku, który dostarczałaby niezbędne kadry przede wszystkim do szkół, ale także do instytucji kultury, mediów i administracji. Jest to zgodne z Ustawą o Mniejszościach Narodowych i Etnicznych z 2005 r. oraz z ratyfikowaną przez Państwo Polskie *Europejską Kartą Języków Regionalnych lub Mniejszościowych*, określającą zobowiązania państw-stron do zapewnienia członkom mniejszości nauki języka oraz kształcenia w zakresie rodzimych filologii na poziomie szkolnictwa wyższego.

Sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi przy opracowywaniu programu studiów Etnofilologii kaszubskiej

Zajęcia dydaktyczne na uczelni prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń: audytoryjnych, laboratoryjnych, terenowych, warsztatowych, wychowania fizycznego (ogólnorozwojowych, profilowanych i rehabilitacyjnych), konwersatoriów, seminariów, lektoratów oraz w formach innych, oferowanych przez nauczycieli akademickich, takich jak egzaminowanie, konsultacje (zgodne z „ECTS Users’ Guide” European Communities 2009). Część zajęć na studiach pierwszego stopnia kierunku Etnofilologia kaszubska odbywa się poza uczelnią, przede wszystkim praktyki studenckie (sześciomiesięczne praktyki studiów bez specjalności nauczycielskiej), ale i zajęcia praktycznej nauki języka, częściowo zajęcia z modułu historyczno-etnograficznego, tj. w szkołach, w siedzibach muzeów, w radiu, w siedzibie ZKP w Gdańsku, w domach kultury, w Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym (Wieżyca).

We współpracy z Muzeum zostały opracowane sylabusy dla przedmiotów „Kultura kaszubska” i „Praktyczna nauka języka kaszubskiego – kultura żywego słowa”, częściowa realizacja przedmiotów

w siedzibie interesariusza w Wejherowie stwarza studentom możliwość naocznej obserwacji zabytków piśmiennictwa (starodruki i rękopisy) i pogłębionych filologicznych studiów kaszubologicznych (zob. p. *Zasoby biblioteczne*), a także spotkań z przedstawicielami kaszubskich twórców kultury.

We współpracy z ZKP („Pomerania”) został opracowany sylabus dla przedmiotu „Praktyczna nauka języka kaszubskiego”, wypracowano koncepcję wyjazdów studyjnych pomyślanych jako dydaktycznie aranżowana sytuacja nauki języka. Tok studiów stwarza dogodną sytuację wyłączenia jednego dnia na wyjazdy w teren ze szczególnym uwzględnieniem następujących aspektów kształcenia: rok I – praktyczna nauka języka kaszubskiego w terenie (także kilkudniowy obóz językowo-kulturowy), poznanie zasobów regionu (tu przede wszystkim Kartuzy, Bytów, Brusy; muzea, pogadanki naukowo-dydaktyczna, wywiady biograficzne), II – warsztaty w Wejherowie (z połączeniem poznania wyjątkowych zabytków piśmiennictwa w zbiorach placówki w ramach przedmiotu „Historia języka kaszubskiego i literatura kaszubska”, dialektologiczna wizyta studyjna na północy (Puck, Jastarnia) i południu (Chojnice), III – wyjazd studyjny etnograficzny (Wdzydze), warsztaty animacyjne w ramach przedmiotu kultura kaszubska. Kształcenie językowe, kulturowe i postawy naukowe wspomaga organizowany we współpracy z ZKP i KUL-em obóz naukowo-językowy; doświadczenie dowodzi, że intensywna nauka języka, dogodność miejsca (zakwaterowanie w centrum regionu), spotkania z twórcami kultury i przedstawicielami kaszubsko-pomorskiego ruchu regionalnego mają duży wpływ na efektywność doskonalenia sprawności językowej, kompetencji kulturowej, jak i kształtowanie postaw tożsamościowych (tu niebagatelną rolę odgrywa intensyfikacja przeżyć w skonsolidowanej grupie).

Po trzech latach od uruchomienia kierunku (na rok 2017/18) dokonano pierwszej korekty w programie kształcenia bez zmiany efektów uczenia się (przesunięcia treści programowych w ramach przedmiotów, zmiany nazwy i podziałów godzin pomiędzy przedmiotami, połączenie realizacji z innymi kierunkami studiów na WF), natomiast w r. 2017 w odpowiedzi na potrzeby zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych i ocenę rynku pracy szkolnictwa podstawowego oraz analizę rekrutacji na kierunek w latach 2014-17 Rada programowa podjęła decyzję o wypracowaniu takiej konstrukcji programu kształcenia, aby absolwent Etnofilologii kaszubskiej po ukończeniu studiów był przygotowany do nauczania w szkole dwóch przedmiotów: języka kaszubskiego i polskiego; wprowadzone w programie studiów zmiany, ze względu na filologiczny charakter studiów kaszubistycznych, wymagały nieznacznej korekty efektów uczenia się.

Nazwa kierunku ETNOFILOLOGIA KASZUBSKA
 Poziom studiów pierwszego stopnia
 Profil studiów PRAKTYCZNY

Wykaz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ETNOFILOLOGII KASZUBSKIEJ studia stacjonarne I stopnia r. ak. 2019/2020

na	Imię i nazwisko	informacja o zatrudnieniu w UG jako podstawowym miejscu pracy (tak/nie)	informacja o dorobku naukowym lub dydaktycznym lub doświadczeniu zawodowym w zakresie programu studiów	planowany przydział i wymiar zajęć (liczba godzin)		
				ogółem	w tym zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową (profil ogólnoakademicki)	w tym zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (profil praktyczny)
1.	dr hab. Marek Cybulski	tak	językoznawstwo			150
2.	dr Hanna Makurat-Snuzik	tak	językoznawstwo/ ukończone studia nauczania języka polskiego jako obcego, autor podręcznika do nauczania gramatyki, tłumacz			210
3.	dr Justyna Pomierska	tak	językoznawstwo/ dydaktyki, nauczyciel			150
4.	dr Janusz Mosakowski	tak	literaturoznawstwo			30
5.	dr hab. Dusan Paźdzjerski	tak	językoznawstwo literaturoznawstwo			15
6.	dr hab. Anna Kwaśniewska	tak	nauka o kulturze i religii			30
7.	dr hab. Ewa Badyda	tak	językoznawstwo/ ukończone studia nauczania języka polskiego jako obcego, autor podręcznika do nauczania fonetyki			30
8.	dr hab. Beata Milewska	tak	językoznawstwo, ukończone studia nauczania języka polskiego jako obcego			30
9.	dr hab. R. Grzeszkowiak	tak	literaturoznawstwo			15
10.	Dr A. Reglińska-Jemioł	tak	literaturoznawstwo, ukończone studia nauczania języka polskiego jako obcego			30
11.	Dr hab. Anna Filipowicz	tak	literaturoznawstwo			15
12.	dr Monika Żółkoś	tak	literaturoznawstwo			30

Wykaz innych osób prowadzących zajęcia

L.p.	Imię i nazwisko	informacja o posiadanych kompetencjach i doświadczeniu	planowany przydział i wymiar zajęć (liczba godzin)		
			ogółem	w tym zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową (profil ogólnoakademicki)	w tym zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne (profil praktyczny)
1.	Grzegorz Schramke	nauczyciel języka polskiego i kaszubskiego, doktorant (prof. T. Linkner, literaturoznawstwo), tłumacz			60
2.	dr Dariusz Majkowski	literaturoznawstwo, pracownik MPIMKP, redaktor z wieloletnim doświadczeniem			60
3.	Danuta Pioch	nauczyciel języka polskiego i kaszubskiego, przewodnicząca Rady Języka Kaszubskiego, autor podręczników do kaszubskiego, członek zespołu ds. matury z języka kaszubskiego			30
4.					
5.					

OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

NAZWA KIERUNKU STUDIÓW: Etnofilologia kaszubska

POZIOM STUDIÓW: Stacjonarne studia pierwszego stopnia

PROFIL STUDIÓW: praktyczny

Opis zakładanych efektów uczenia się uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia dla poziomów 6-7 określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r., poz. 64 i 1010) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

EFEKTY KSZTAŁCENIA Z POLSKIEJ RAMY KWALIFIKACJI ORAZ UNIWERSALNE DLA POZIOMU 6 – SYMBOLE	KIERUNKOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ		NUMER PRZEDMIOTU (spec. nauczyc.)	NUMER PRZEDMIOTU (bez specjalności)
	SYMBOL	OPIS EFEKTÓW UCZENIA		
WIEDZA				
P6S_WG	K_W01	ma uporządkowaną i zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w sferze edukacyjnej i kulturalnej zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu językoznawstwa i literaturoznawstwa w kształtowaniu kultury narodowej	3, 10, 14, 18, 20, 39	3, 10, 14, 18, 25
P6S_WG	K_W02	ma uporządkowaną podstawową wiedzę o systemie językowym kaszubszczyzny literackiej na tle wiedzy o języku polskim zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	4, 5, 9, 11, 19, 35	4, 5, 9, 11, 19, 23
P6S_WG	K_W03	ma uporządkowaną podstawową wiedzę o historii kaszubszczyzny literackiej na tle innych języków słowiańskich zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	10, 11, 16	10, 11, 16
P6S_WG	K_W04	ma elementarną wiedzę na temat dialektów i gwar polskich i kaszubskich	7, 9, 10, 19	7, 9, 10, 19

		zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej		
P6S_WG	K_W05	ma podstawową wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka	5, 6, 18, 35, 38	5, 6, 18, 21, 23
P6S_WG	K_W06	ma podstawową wiedzę z zakresu literatury kaszubskiej, polskiej i powszechnej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	12, 13, 17, 20, 21, 22, 39	12, 13, 17,
P6S_WG	K_W07	ma podstawową wiedzę z zakresu poetyki dzieła literackiego, także dzieła literatury ludowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	7, 8, 17, 39	7, 8, 17,
P6S_WG	K_W08	ma podstawową wiedzę z zakresu antropologii Kaszub i Pomorza zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	7, 8, 15, 16, 40	7, 8, 15, 16, 20
P6S_WG	K_W09	ma podstawową wiedzę o historii Kaszubów na tle historii Polski zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w wybranej sferze edukacyjnej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	10, 15, 16	10, 15, 16
P6S_WG	K_W10	ma elementarną wiedzę na temat geograficznego, kulturowego, etnicznego i religijnego zróżnicowania Europy, a w szczególności Polski i Pomorza	10, 15, 16	10, 15, 16
P6S_WG	K_W11	ma orientację w powiązaniu językoznawstwa i literaturoznawstwa z innymi obszarami nauk humanistycznych (szczególnie historia, nauki o kulturze)	3, 4, 14, 17, 40	3, 4, 14, 17, 21, 25,
P6U_WG	K_W12	zna elementy kultury, historii i realiów życia codziennego krajów, w których używany jest język obcy nowożytny kształcony w ramach lektoratu	2, 40	2
P6S_WK	K_W13	ma orientację we współczesnym życiu literackim i kulturalnym w Polsce, a w szczególności na Pomorzu	12, 13, 22, 39, 40	12, 13, 20
P6S_WK	K_W14	ma wiedzę o znaczeniu komunikacji międzykulturowej w kształtowaniu postaw tożsamościowych, w szczególności na Pomorzu	14, 16,	14, 16, 25, 26
P6S_WG	K_W15	ma podstawową wiedzę o roli edukacji regionalnej i międzykulturowej zorientowaną na praktyczne wykorzystanie w instytucjach związanych z oświatą, kulturą i promocją regionu	5, 6, 14, 35,	5, 6, 14, 26
P6S_WG	K_W16	ma podstawową wiedzę o normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w instytucjach oświatowych i kulturalnych ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z podtrzymywaniem i rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej	36, 40, 41, 43	22,

P6S_WG	K_W17	ma usystematyzowaną wiedzę metodyczną (z uwzględnieniem wiedzy z psychologiczno-pedagogicznej) w zakresie kompetencji profesjonalnych związanych z edukacją lub kulturą	<i>przedmioty modułu D2, D3</i>	20, 21, 22, 24, 25, 26
P6S_WG	K_W18	ma elementarną wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań diagnostycznych w wybranej sferze działalności zawodowej (szkoły, placówki kultury, media regionalne), poszerzoną w odniesieniu do odpowiednich grup społecznych, uwzględniającą dystynktywne potrzeby środowiska	36, 37, 41, 42, 43	25, 26
P6S_WG	K_W19	ma elementarną wiedzę o prawnych, politycznych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania instytucji oświatowych i kulturalnych na Kaszubach związanych z podtrzymywaniem i rozwijaniem poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej w przeszłości i dziś	14, 16, 41, 42, 43	14, 16, 25, 26
P6S_WK	K_W20	ma podstawową wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy przede wszystkim w instytucjach oświatowych i kulturalnych	41, 42	26
P6S_WK	K_W21	zna i rozumie podstawowe założenia ochrony dziedzictwa narodowego, prawa autorskiego, etyki zawodowej	4, 6, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42	4, 6, 20, 23, 25, 26
UMIĘTNOŚCI				
P6S_UW	K_U01	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z różnych źródeł mówionych i pisanych	3, 4, 42	3, 4, 23, 25
P6S_UW	K_U02	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk językowych, szczególnie dotyczących polszczyzny i kaszubszczyzny literackiej	5, 9, 10, 11, 18, 19, 35, 38	5, 9, 10, 11, 18, 19, 21
P6S_UW	K_U03	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk literackich, szczególnie zachodzących w literaturze polskiej i kaszubskiej	7, 12, 13, 17, 20, 21, 22,	7, 12, 13, 17, 21
P6S_UW	K_U04	posiada elementarne umiejętności badawcze niezbędne do ukierunkowanej analizy zjawisk kulturowych, szczególnie dotyczących obszaru Kaszub i Pomorza	14, 16	14, 16
P6S_UW	K_U05	podejmuje próby samodzielnej analizy wybranych procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, językowych, literackich, w szczególności charakterystycznych dla obszaru Kaszub i Pomorza	4, 6, 13, 37	4, 6, 13, 23, 25
P6S_UK	K_U06	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania (w mowie i w piśmie) z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowaniem własnych wniosków	4, 5, 8, 10, 15, 42	4, 5, 8, 10, 15, 25

P6S_UK	K_U07	potrafi porozumiewać się w różnych kontekstach sytuacyjnych z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, w języku polskim i kaszubskim	5, 6, 40, 41	5, 6, 26
P6S_UK	K_U08	potrafi napisać (w języku polskim i kaszubskim) typowe wypowiedzi stylistyczne i użytkowe, dotyczące zagadnień szczegółowych o różnej formie, celu i objętości, z wykorzystaniem podstawowych pojęć teoretycznych oraz źródeł	4, 5, 8, 10, 12, 15, 17, 20	4, 5, 8, 10, 12, 15, 17, 23
P6S_UK	K_U09	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych (w języku polskim i kaszubskim), dotyczących zagadnień szczegółowych językowych, literackich i zawodowych z wykorzystaniem podstawowych badań teoretycznych, źródeł, nowoczesnych technologii	5, 6, 7, 14, 15, 16, 19, 42	5, 6, 7, 14, 15, 16, 19,
P6S_UW	K_U10	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w planowaniu strategii osiągnięcia określonego celu w wybranej sferze zawodowej: oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	4, 40, 41	4, 20, 25
P6S_UU	K_U11	samodzielnie uzupełnia wiedzę niezbędną do kształtowania umiejętności profesjonalnych związanych z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	<i>przedmioty modułu D2, D3</i>	20, 21, 22, 24, 25, 26
P6S_UK	K_U12	ma umiejętności językowe w zakresie nowożytnego języka obcego, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu minimum B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	2	2
P6S_UO	K_U13	odpowiednio dobiera i wykorzystuje dostępne materiały, środki (także nowoczesne technologie) i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań w wybranych sferach działalności zawodowej	<i>przedmioty modułu D2, D3</i>	20, 21, 22, 24, 25, 26
P6S_UO	K_U14	samodzielnie realizuje typowe zadania zawodowe w wybranych sferach działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	32, 35, 40, 41	20, 21, 22, 24, 25, 26
P6S_UO	K_U15	potrafi sporządzić wniosek o przyznanie środków na realizację projektu związanego z wybraną sferą działalności zawodowej	36	26
P6S_UO	K_U16	potrafi opisać przebieg i przeprowadzić ewaluację projektu swoich działań	4, 40, 41	4, 25, 26
P6S_UO	K_U17	potrafi w podstawowym zakresie stosować przepisy prawa odnoszące się do instytucji związanych z wybraną sferą działalności oświatowej, kulturalnej lub promocyjno-reklamowej	40, 41	26
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				

P6S_KK	K_K01	potrafi określić zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	3, 4, 5, 6, 13, 27, 28, 32, 40, 41	3, 4, 5, 6, 13, 24, 25, 26
P6S_KK	K_K02	systematycznie pracuje nad własną kompetencją językową i komunikacyjną	2, 5, 6, 14, 17, 31, 35, 40, 41	2, 5, 6, 14, 17, 23, 26
P6S_KK	K_U10	posiada podstawowe umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań kształceniowych i zawodowych	6, 20, 35	20, 25
P6S_KK	K_K04	dialogowo rozwiązuje konflikty i konstruuje dobrą atmosferę dla efektywnej pracy	1, 5, 6, 21, 35, 36, 40, 41	1, 5, 6, 21, 26
P6S_KO	K_K03	potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role	1, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 36, 40, 41	1, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 26
P6S_KO	K_K05	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie i innych zadania	4, 13, 18, 35, 40, 41	4, 13, 18, 26
P6S_KO	K_K06	potrafi efektywnie organizować swoją pracę i ocenić w sposób krytyczny stopień zaawansowania realizowanych działań	4, 13, 15, 36, 37, 40, 41	4, 13, 15, 26
P6S_K	K_K07	rozumie problematykę etyczną związaną z wykonywaniem zawodu, rozstrzyga dylematy, weryfikuje działania	30, 32, 33, 34, 35, 40, 41	26
P6S_K	K_K08	rozumie potrzebę dbania o dziedzictwo narodowe, poprawność i czystość języka dla zachowania tożsamości jednostkowej i zbiorowej, ma świadomość kompleksowej natury języka oraz złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń	5, 6, 10, 11, 14, 16, 18, 19, 38, 39	5, 6, 10, 11, 14, 16, 18, 19
P6S_K P6S_KO	K_K09	aktywnie pracuje na rzecz edukacji regionalnej (językowej, czytelniczej i kulturowej)	35, 40, 41	26
P6S_K	K_K10	jest na bieżąco z najważniejszymi tendencjami w kulturze współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień regionalnych i międzykulturowych	6, 12, 14, 16, 21, 22, 39	6, 12, 14, 16, 26

Aneks do opisu efektów uczenia się dla kierunku Etnofilologia kaszubska (studia I stopnia, stacjonarne)	
Szczegółowy opis wiedzy, umiejętności i kompetencji zawartych w efektach uczenia się odnoszących się do przedmiotów specjalności nauczycielskiej	
	Wiedza
K_W17	<p>Student zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejsce danego przedmiotu w ramowych planach nauczania; • podstawę programową przedmiotu, jego cele kształcenia i treści nauczania; • strukturę wiedzy oraz kluczowe kompetencje w zakresie nauczania przedmiotu;

	<ul style="list-style-type: none"> • zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału; • kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela; • rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela z rodzicami, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; • metody nauczania, w tym metody aktywizujące; • metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia; • organizację pracy w klasie szkolnej i grupach; • sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej; • metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu; • rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; • egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi oceniania uczniów; • diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia; • metody i techniki uczenia się, a także utrwalania wiedzy i umiejętności; • znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów; • potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej w szkole i przez całe życie, logicznego i krytycznego myślenia.
	Umiejętności
K_U11	<p>Student potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia; • analizować rozkład materiału oraz identyfikować powiązania treści przedmiotu z innymi treściami nauczania; • dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów; • kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy; • podejmować skuteczną współpracę z rodzicami, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym; • dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne aktywizujące uczniów i uwzględniające ich potrzeby edukacyjne; • oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu; • skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów; • rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym; • przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.
	Kompetencje społeczne
K_K07	<p>Student jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptowania metod pracy do potrzeb uczniów;

	• popularyzowania wiedzy w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;• zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych;• promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;• kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;• kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;• rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;• kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z internetu;• stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

Efekty przygotowane na podstawie Załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego: Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

